



รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา  
ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดิน  
สงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. ....  
สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร



LIKT

# ด่วนที่สุด

ที่ ๓๖๑/๒๕๕๔

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นพร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. .... (นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. .... (นายนคร มาฉิม กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. .... (นายอำนาจ ค้างคาว กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายสุวโรช พะลัง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายเรวัต ลีรินุกุล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายสุวโรช พะลัง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นางวรรศุณี สุวรรณบริสุทธ์ี กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายพีระเดช ศิริวันสามัคคี กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายนิยม วรรณปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

- |                         |                             |
|-------------------------|-----------------------------|
| ๑. นายกมล บันไดเพชร     | ๒. นายกมลวิศิษฐ์ แก้วแฝก    |
| ๓. นายไกร ดาบธรรม       | ๔. นายจุมพฏ บุญใหญ่         |
| ๕. นายชูการ์โน มะทา     | ๖. นางดวงแข อรรถนพพร        |
| ๗. นายทวีชัย ลีเย็ก     | ๘. นายนคร มาฉิม             |
| ๙. นายนพดล เกียรติรักษ์ | ๑๐. นายนริศ ชำนาญรักษ์      |
| ๑๑. นายนิรมิต สุจาร์    | ๑๒. นายประนอม โพธิ์คำ       |
| ๑๓. นายบวิณ แซ่จิ่ง     | ๑๔. นางสาวปารีชาติ ชาลีศรีอ |

๑๕. นางเปล่งมณี เร่งสมบุญสุข

๑๗. นายไพจิตร ศรีวรรณ

๑๙. นายมานิต นพอมรบดี

๒๑. นายเรวัต สิริบุญกุล

๒๓. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์

๒๕. นายสงวน พงษ์มณี

๒๗. นายสามารถ พิริยะปัญญาพร

๒๙. นายสุวโรช พะลัง

๓๑. นางสาวอรุณี ชำนาญยา

๓๓. นายอาคม เอ่งฉ้วน

๓๕. นายอำนาจ คลังผา

๑๖. นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ

๑๘. นายมานัส ฉั่วสวัสดิ์

๒๐. นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา

๒๒ นายวารุจ ศิริวัฒน์

๒๔. นายศุภชัย ศรีหล้า

๒๖. นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย

๒๘. นายสุชาติ ตันติวณิชชานนท์

๓๐. นายอดุลย์ เหลืองบริบูรณ์

๓๒. นายอัฐพล โพธิพิพิธ

๓๔. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์

๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์

บัดนี้ คณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สาทิพย์ วงศ์หนองเตย

(นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย)

ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๕ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๔

สำเนาถูกต้อง

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

ฐิตารีย์ วงศ์ชัยชนกุล / ร่าง  
นวรรตน์ ศรีงาม / พิมพ์  
ธงชัย ดุลยสุข / ทาน

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ ฐิตารีย์ วงศ์ชัยชนกุล /

กนกวรรณ วงศ์กวี / สนั่น สุขเอก

ครั้งที่ ๒ นายธงชัย ดุลยสุข



LIRT

Thai Digital Institutional Repository of Thailand

## รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. .... (นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. .... (นายนคร มาฉิม กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. .... (นายอำนาจ คลังผา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายสุวโรช พะลัง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายเรวัต สิริบุญกุล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายสุวโรช พะลัง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นางวรสุดี สุวรรณปริสุทฺธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายปัญญา ศรีปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายพีระเดช ศิริวันสามัคฆ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายนิยม วรปัญญา กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... (นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของนางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ เป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

### ๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ได้มีมติเลือกตั้ง

- |                            |                                    |
|----------------------------|------------------------------------|
| (๑) นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย | เป็นประธานคณะกรรมการ               |
| (๒) นายสุวโรช พะลัง        | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| (๓) นายไพจิต ศรีวรขาน      | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง   |
| (๔) นายมานิต นพอมรบดี      | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม   |
| (๕) นายนคร มาฉิม           | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่   |
| (๖) นายเรวัต สิริบุญกุล    | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า   |
| (๗) นายอาคม เองฉ้วน        | เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ            |

(๘) นางสาวพองศรี ธาราภูมิ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๙) นายนพดล เกร็ดฤกษ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๐) นายไกร คาบธรรม	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) นายจุมพฏ บุญใหญ่	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายสุภชัย ศรีหาล้า	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นายอดุลย์ เหลืองบริบูรณ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๔) นายอำนาจ คลังผา	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

อนึ่ง พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ ได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงได้แต่งตั้งนางเป็ล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข เป็นกรรมการแทน

๒. คณะกรรมการได้มีมติตั้งนางสาวฐิตารีย์ วงศ์ชัยชนกูด นิติกร ระดับ ๕ กลุ่มงานคณะกรรมการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

กระทรวงการคลัง

นายทวีชัย ลิ้มเก

ผู้อำนวยการส่วนทะเบียนและ

หลักฐานที่ราชพัสดุ ๒

สำนักบริหารจัดการฐานข้อมูลที่ราชพัสดุ

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๔.๑ กระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวง

(๑) พันเอก สุรสิทธิ์ โมฆรัตน์

รองผู้อำนวยการกองอสังหาริมทรัพย์

สำนักโยธาธิการ สำนักงานสนับสนุน

(๒) พันเอก กฤษฏีวุฒิ อัครผดุง

นายช่างใหญ่ สำนักโยธาธิการ

สำนักงานสนับสนุน



LIART

(๑) พันโท อัฐรัฐพล ศรีจันทร์ หัวหน้าที่ดินและรังวัด สำนักโยธาธิการ  
สำนักงานสนับสนุน

กรมพระธรรมนุญ

(๑) พลโท รัตน์พันธุ์ โรจนะภิรมย์ รองเจ้ากรมพระธรรมนุญ  
(๒) พลตรี จิระ โกมุทพงศ์ ผู้ช่วยเจ้ากรมพระธรรมนุญ  
(๓) นาวาอากาศโท สุรัชชัย ฉลาบเต๊ะ หัวหน้าแผนกตรวจและร่างกฎหมาย  
กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ  
(๔) พันโท พัฒนชัย พัฒนเจริญ หัวหน้าวิชาการและค้นคว้า  
กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ  
(๕) ร้อยโทหญิง ฌรัฐพันธ์ ทรัพย์แสง ประจำแผนกตรวจและร่างกฎหมาย  
กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ

กองทัพไทย

นาวาโท ทวีวัฒน์ กล้าสวาด หัวหน้าพัฒนาฐานทัพ  
กรมส่งกำลังบำรุงทหาร  
กองบัญชาการกองทัพไทย

กองทัพบก

(๑) พลตรี ศุภกร สงวนชาติศรไกร เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก  
กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก  
(๒) พลตรี วีระศักดิ์ รักษาทรัพย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ กองทัพบก  
(๓) พันเอก ธนพัฒน์ โชคดารา ประจำกองอำนวยการิมทรัพย์  
กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก  
(๔) พันเอก อภิชาติ เชียงอารีย์ รองผู้อำนวยการกองบริการ  
สำนักส่งกำลังบำรุงร่วม  
กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก  
(๕) พันเอก ปิยะพันธ์ วัฒนวงษ์ รองผู้อำนวยการกองที่ดิน  
กรมยุทธโยธาทหารบก



LIRT

กองทัพเรือ

- |                                 |   |
|---------------------------------|---|
| (๑) นาวาเอก นิพร สุขเกษตร       | รองเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ   |
| (๒) นาวาเอก สุพจน์ ภูระหงษ์     | รองเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ   |
| (๓) นาวาเอก วรรณพล กล่อมแก้ว    | รองเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ   |
| (๔) นาวาเอก เสนอ เงินสูง        | ผู้อำนวยการกองการฐานทัพและ<br>อสังหาริมทรัพย์<br>กรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ       |
| (๕) นาวาโท อาภาพงษ์ ประเสริฐจิต | นายทหารฝ่ายเสนาธิการ<br>ประจำกรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ                           |
| (๖) นาวาตรี มานพ มณีชัย         | หัวหน้าแผนกที่ดิน<br>กองการฐานทัพและอสังหาริมทรัพย์<br>กรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ |
| (๗) นาวาเอก พันธุ์ชัย สุภชัย    | รองผู้อำนวยการกองคดี<br>สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ                              |
| (๘) นาวาโท ประสพ สงค์ประเสริฐ   | นายทหารพระธรรมนูญ<br>สำนักงานพระธรรมนูญทหารเรือ                                 |

กองทัพอากาศ

- |   |   |
|---|---|
| (๑) นาวาอากาศเอก หัตถยุทธ<br>ถาวรประเสริฐ | รองผู้อำนวยการกองแผนที่และที่ดิน<br>กรมส่งเสริมกำลัง บำรุงทหารอากาศ |
| (๒) นาวาอากาศโท มนต์ชัย นามวงษ์           | หัวหน้าแผนกที่ดิน<br>กรมส่งเสริมกำลังบำรุงทหารอากาศ                 |

๔.๒ กระทรวงมหาดไทยกรมที่ดิน

- |                               |   |
|-------------------------------|---|
| (๑) นายสุรพล ศรีวิโรจน์       | ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐาน<br>การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน                            |
| (๒) นางเอมอร ประสิทธิ์สุข     | หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐาน<br>การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน                          |
| (๓) นางสาวอัมไพพรรณ ศรีธชากุล | หัวหน้ากลุ่มงานจัดการที่ดินของรัฐ<br>ที่ปรึกษาด้านข้อมูลที่ดินและแผนที่<br>แห่งชาติ |
| (๔) นายประทีป เจริญพร         |   |

- |                                |                                |
|--------------------------------|--------------------------------|
| (๕) นางสาวศุภสิริ เวสชาวรินทร์ | นิติกร ชำนาญการ กองนิติการ     |
| (๖) นางสาวพร นั้วสวัสดิ์       | นักวิชาการที่ดิน ชำนาญการพิเศษ |
| (๗) นายสุรัตน์ สมสานต์         | นักวิชาการที่ดิน ชำนาญการ      |
| (๘) นางวราภรณ์ แก้วแฝก         | นักวิชาการที่ดิน ชำนาญการ      |

๔.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- |                                |   |
|--------------------------------|---|
| (๑) นายชวลิต ชูขจร             | รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์                            |
| (๒) นายสถิตย์พงษ์ สุขชูเกียรติ | รองเลขาธิการสำนักงาน<br>การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม   |
| (๓) นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส    | ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย                                  |
| (๔) นายจักริน พลายชุมพล        | นิติกร ปฏิบัติการ<br>สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม |
| (๕) นายธีรพงศ์ สติตรง          | นักวิชาการที่ดิน ชำนาญการพิเศษ                          |

๔.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- |                              |   |
|------------------------------|---|
| (๑) นายชำนาญ เอกวัฒน์ ไชตกุล | รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ<br>สัตว์ป่า และพันธุ์พืช         |
| (๒) นายธิตี กนกทวีฐากร       | ผู้อำนวยการกองนิติการ                                       |
| (๓) นายวัลลภ หอมสุวรรณ       | ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดิน<br>และชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ |

กรมป่าไม้

- |                             |                                    |
|-----------------------------|------------------------------------|
| (๑) นายสุวิทย์ รัตนมณี      | อธิบดีกรมป่าไม้                    |
| (๒) นายสุวัฒน์ ควรมข        | ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย             |
| (๓) นายฤกษ์ พฤษะวัน         | ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ |
| (๔) นายชนาธิป กุลดิลก       | ผู้อำนวยการส่วนปลูกป่าภาครัฐ       |
| (๕) นายเดลินเดช กาบคำ       | ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่สวนป่า   |
| (๖) นายประสงค์ กันฟอง       | นายช่างสำรวจ ชำนาญงาน              |
| (๗) นายประวิทย์ ชะรอยรัมย์  | นิติกร ชำนาญการ สำนักกฎหมาย        |
| (๘) นายพัทธ์ชนัน รุ่งอินทร์ | นิติกร                             |



- |                                  |  |
|----------------------------------|--|
| (๘) นายสมบุท ไร่ระพานิช          | นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ                             |
| (๑๐) นายชนะวัติ รุ่งสิทธิ์สุภรัฐ | นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ<br>สำนักการอนุญาต           |
| (๑๑) นายนิติ ฅชานันท์            | เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน<br>สำนักส่งเสริมการปลูกป่า |

**๔.๕ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ฅ อยุธา      นักกฎหมายกฤษฎีกา ปฏิบัติการ

**๔.๖ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี**

- |                                 |   |
|---------------------------------|---|
| (๑) นางสาวอารีรัตน์ กมลธรรมวงศ์ | คณะทำงานรัฐมนตรีประจำ<br>สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี |
| (๒) นายบุรฤทธิ สิริวิชัย        | คณะทำงานรัฐมนตรีประจำ<br>สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี |

**๕ ผู้เข้าร่วมประชุม**

- |                           |  |
|---------------------------|--|
| (๑) พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์ | สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร<br>จังหวัดกาญจนบุรี           |
| (๒) นายนิยม วรปัญญา       | สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร<br>จังหวัดลพบุรี              |
| (๓) นายฅชพัฒน์ พิมพะ      | อดีตหัวหน้าสำนักงานจัดรูปที่ดิน<br>จังหวัดพิษณุโลก |

**๖. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๒ คน คือ**

- |                             |
|-----------------------------|
| (๑) นายสมบูรณ์ อุทัยเวินกุล |
| (๒) นายนิยม วรปัญญา         |

**๗. ผลการพิจารณา**

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข



LIRT

มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	มีการแก้ไข
มาตรา ๔	ไม่มีการแก้ไข
หมวดที่ ๑ คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕	มีการแก้ไข

**มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น**

นายนคร มานิม นายจุมพฏ บุญใหญ่ และนางสาวพองศรี ธาราภูมิ  
(กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็นโดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายสุวโรช พะลัง (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ความ  
ในมาตรา ๕ (๑) เป็นดังนี้

“(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง  
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวง  
มหาดไทย อัยการสูงสุด นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และอธิบดีกรมส่งเสริม  
ปกครองส่วนท้องถิ่น อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน  
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดี  
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมที่ดิน”

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมาธิการ)  
ขอสงวนความเห็นโดยขอให้แก้ความในมาตรา ๕ (๑) เป็นดังนี้

“(๑) กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง  
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวง  
มหาดไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด



LIRT

ประจำกองทัพไทย ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการทหารเรือ อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมที่ดิน”

นายนิยม วรรณปัญญา ขอแปรญัตติ แก้ความในมาตรา ๕ (๓) เป็นดังนี้

“(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยและอธิบดีกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมที่ดิน”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายสงวน พงษ์มณี (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ความในมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่ผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งไม่ถึงสามปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันหลังจากซึ่งในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๗

มีการแก้ไข

มาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข



LIRT

## มาตรา ๕

## มีการแก้ไข

## มีกรรมสิทธิการขอสงวนความเห็น

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมสิทธิการ)  
ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก่ความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อให้ความเห็นชอบและเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้ว ให้คณะกรรมการรับไปดำเนินการ โดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือค้ำพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๒) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๓) กำหนดให้มีการจำแนกประเภทที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐและจัดทำแนวเขตที่ดิน ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๔) กำหนดแผนปฏิบัติการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามโครงการและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๕) ประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือค้ำพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อใช้ในการพิสูจน์สิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน

(๗) พิจารณานุมัติแผนงานหรือโครงการในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือค้ำพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายเสนอนายกรัฐมนตรี

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือค้ำพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจน แบบสัญญาเช่าที่จะทำกับผู้ที่มีสิทธิจะได้รับที่ดิน



LIRT

(๘) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๐) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๑) ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาและมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ นสส. รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติของสวนคำแปรญัตติ

นายสุวโรช พะลัง และนายจุมพฏ บุญใหญ่ (กรรมวิธีการ)

ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ความในมาตรา ๑๑ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำกรอัยการจังหวัด นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ชนารักษ์พื้นที่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน และผู้แทนประชาชนสถาบันความจังหวัดหรือผู้แทน”

นายกมลวิศว์ แก้วแฝก (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอ

ให้แก้ความในมาตรา ๑๑ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำกรอัยการจังหวัด นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ชนารักษ์พื้นที่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน”

นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล ขอแปรญัตติ แก่ความในมาตรา ๑๑ (๒)

และ (๔) เป็นดังนี้

“(๒) กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำกรอัยการจังหวัด นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดธนารักษ์พื้นที่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน”

“(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ผู้แทนเกษตรกร ผู้แทนชุมชน และผู้แทนองค์กรภาคประชาชนที่มีกิจกรรมและผลงานด้านการจัดการที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

นายนิยม วรรณปัญญา ขอแปรญัตติ แก่ความในมาตรา ๑๑ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำกรอัยการจังหวัด นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน และผู้แทนประธานสภาทนายความจังหวัดหรือผู้แทน”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวดที่ ๒ การบริหารจัดการที่ดิน

ไม่มีการแก้ไข

สงวนหวงห้ามของรัฐ

ส่วนที่ ๑ การจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามโดยรัฐ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

มีการแก้ไข



LIRT

มาตรา ๑๗

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘

มีการแก้ไข

**มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น**

นายปวีณ แซ่จิ่ง นายมานิต นพอมรบดี และนายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้เพิ่มความในมาตรา ๑๘ (๑) เป็นดังนี้

“(๑) ที่ดินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ห้ามคณะกรรมการนำมาดำเนินการ ให้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิแก่บุคคลใด รวมทั้งห้ามนำบริหารจัดการในการให้ประชาชนทำประโยชน์โดย  
เด็ดขาด

(ก) ที่เขา หรือ ภูเขา และรอบๆ ปริมณฑล ที่เขา หรือ ภูเขาสี่สิบบเมตร

(ข) แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และพื้นที่แหล่งต้นน้ำลำธาร

(ค) พื้นที่ที่กำหนดเป็นชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตามมาตรการกำหนดชั้น

คุณภาพลุ่มน้ำ”

นายกมล บันไคเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้เพิ่มความในมาตรา ๑๘ (๑) เป็นดังนี้

“(๑) ที่ดินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ห้ามนำมาจัดให้ประชาชนได้รับสิทธิ  
ในที่ดินเด็ดขาด

(ก) ที่เขาหรือภูเขา และบริเวณโดยรอบปริมณฑลที่เขาหรือภูเขาเป็น

ระยะสี่สิบบเมตร

(ข) แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และพื้นที่แหล่งต้นน้ำ

(ค) พื้นที่ที่กำหนดเป็นชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตามมาตรฐานการกำหนดชั้น

คุณภาพลุ่มน้ำ”

มาตรา ๑๙

มีการแก้ไข

**มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น**

นายกมลวิศว์ แก้วแฝก (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็นให้ลงไว้ตามร่างเดิม



LIRT

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวน  
ความเห็น โดยขอแก้ความในมาตรา ๑๕ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) ที่ดินนั้นได้มีประชาชนครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย  
ต่อเนื่องหรือมีการเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้ว”

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรชาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมาธิการ)  
ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ความในมาตรา ๑๕ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) ที่ดินนั้นได้มีประชาชนครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย  
ต่อเนื่องหรือมีการเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

## มาตรา ๒๐

## มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายกมลวิศว์ แก้วแฝก นางสาวม่องศรี ธาราภูมิ และนายนพดล เกร็ดฤกษ์  
(กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม และเห็นด้วยที่เพิ่มมาตรา ๒๐ (๑) และเห็น  
ควรให้แก้ความในมาตรา ๒๐ วรรคสาม เป็นดังนี้

“ในกรณีที่เป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษา  
พันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ห้ามมิให้นำไปจัดกรรมสิทธิ์แก่ประชาชน เว้นแต่เป็น  
ผู้ที่มีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองที่ดินก่อนกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ  
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี”

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรชาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมาธิการ)  
ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ความในมาตรา ๒๐ วรรคสาม เป็นดังนี้

“ในกรณีที่เป็นที่ดินตามมาตรา ๑๕ (๒) เป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ  
เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ห้ามมิให้นำไปจัด  
กรรมสิทธิ์แก่ประชาชน ห้ามมิให้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิในที่ดิน เว้นแต่  
เป็นผู้ที่มีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองที่ดินและมีสิทธิในที่ดินตามกฎหมายอื่นก่อนกำหนดเป็นเขตป่า  
สงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี หรือ  
เป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการหรือหน่วยงานของรัฐ และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี”



LIRT

นายนคร มาฉิม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดความ  
ในมาตรา ๒๐ วรรคสองออก

นายสุวโรช พะลัง และนายเรวัต สิริบุญกุล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น  
โดยขอเพิ่มความในมาตรา ๒๐ (๓) เป็นดังนี้

“(๓) แผนการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารจัดการ  
ที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว  
ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ”

นายนิคม วรปัญญา ขอแปรญัตติ เพิ่มความในมาตรา ๒๐ (๓) เป็นดังนี้

“(๓) แผนการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารจัดการ  
ที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว  
ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๒๑

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายกมล บันไดเพชร นายกมลวิสุ แก้วแฝก นางสาวผ่องศรี ชาราภูมิ  
นายไพจิต ศรีวรขาน นายนิรมิต สุจารี และนายนพดล เกร็ดกษ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็นโดย  
ขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวน  
ความเห็น โดยขอเพิ่มความในมาตรา ๒๑ วรรคสี่ เป็นดังนี้

“หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดตาม  
วรรคสาม ให้คำนึงถึงมาตรฐานการจัดที่ดินตามกฎหมายอื่นและคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิได้รับที่ดินเพื่อให้ผู้  
ที่สมควรได้รับการช่วยเหลือ ได้รับที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยตามความจำเป็นแก่การครองชีพ โดยมีให้มีการ  
ถือครองที่ดินแทนกัน”



LIRT

มาตรา ๒๒

มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายกมลวิศว์ แก้วแฝก นางสาวพองศรี ชาราภุมิ และนายพนพล เกียรติฤกษ์  
(กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็นโดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และ นายนิรมิต สุจारी  
(กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในดำเนินการพิสูจน์สิทธิของบุคคลที่จะได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตามพระราชบัญญัตินี้ ในที่ดินของผู้ที่ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๒๔

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจारी (กรรมวิธีการ)  
ขอสงวนความเห็น โดยแก้ความในมาตรา ๒๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้าม  
ของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้บุคคลนั้น ต้องขออนุญาต  
และทำประโยชน์ในที่ดินได้ต่อไปเป็นการชั่วคราว ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๕

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจारी  
(กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยแก้ความในมาตรา ๒๕ วรรคสอง เป็นดังนี้



LIRT

“ในกรณีที่เป็นการพิจารณาการรื้อถอนที่ดินในลักษณะเป็นชุมชน คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดเป็นผู้อนุมัติแทนได้”

มาตรา ๒๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๗

ไม่มีการแก้ไข

### มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิต ศรีวรชาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมวิธีการ)  
ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ความ ดังนี้

“มาตรา ๒๗ ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดเขตที่ดิน ให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใดแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีที่ดินอยู่ในพื้นที่บริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐไม่ได้แจ้งจำนวนเนื้อที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้ถือว่าผู้นั้นละสิทธิในการครอบครองและการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น”

มาตรา ๒๘

มีการแก้ไข

### มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายสุวิโรช พะลัง (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ความ ในมาตรา ๒๘ วรรคสอง เป็นดังนี้

“หากไม่ปฏิบัติการภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ หรือพิจารณาสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดสิ่งปลูกสร้างให้ตกเป็นของแผ่นดินโดยไม่ทำลายหรือ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่เห็นว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศนั้นออกจากพื้นที่บริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐได้ โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าอย่างใดเสียหอยอย่างใดมิได้และต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย”

นายนิยม วรรณัญญา ขอแปรญัตติ แก้ความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง เป็นดังนี้

“หากไม่ปฏิบัติการภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ หรือพิจารณาสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดสิ่งปลูกสร้างให้ตกเป็นของแผ่นดินโดยไม่ทำลายหรือ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่เห็นว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศนั้นออกจากพื้นที่บริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐได้ โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าอย่างใดเสียหอยอย่างใดมิได้และต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย”

หวงห้ามของรัฐได้ โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าชดเชยใดเสียหยาอย่างใดมิได้และต้องเป็นผู้รับผิดชอบ  
ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๒๕

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายจุมพฏ บุญใหญ่ (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไข  
ความในมาตรา ๒๕ วรรคสอง เป็นดังนี้

“ในกรณีที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินตามวรรคหนึ่งตายต่อสหราชอาณาจักร  
หรือเป็นผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในพื้นที่บริหารราชการที่ดินสงวนของสหราชอาณาจักรเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็น  
ที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยให้ซึ่งเป็นผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่เพียงพอแก่การครองชีพมีสิทธิ  
ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสืบสิทธิต่อไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ  
กำหนด”

ส่วนที่ ๒ การร้องขอเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ไม่มีการแก้ไข

สงวนหวงห้ามของรัฐ

มาตรา ๓๐

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายกมล บันไดเพชร นายไพจิตร ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมการ)  
ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขความในมาตรา ๓๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐ ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการยังมีได้มีประกาศกำหนดเขต  
พื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนเป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๒๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง  
ที่ดินผู้ถือครองที่ดินหรือผู้ถือครองที่ดินอาจร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวน  
หวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดว่า ได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาที่พื้นที่ทำ  
ราชการแล้วได้มีบัตรประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์  
ได้การเป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐได้”



LIRT

เมื่อได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณา โดยต้องตรวจพิสูจน์สิทธิให้เป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้ง ว่า ผู้ยื่น ได้มีการครุชชื้อครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทงสงวนหวงห้ามของรัฐได้มีทงสงวนหวงห้ามให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ประจำจังหวัดพิจารณาแล้วปรากฏโดยชัดแจ้งว่าผู้ยื่น ได้มีการครุชชื้อครองและทำประโยชน์ ในที่ดินมาก่อนที่ทงสงวนหวงห้ามของรัฐได้มีทงสงวนหวงห้ามให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามการเป็นที่ดิน สงวนหวงห้ามของรัฐให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นได้ต่อไป”

#### มาตรา ๓๑

#### มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติของสงวนคำแปรญัตติ

นายกมลวิศว์ แก้วแฝก (กรรมการ) ขอสงวนความเห็นโดยขอให้ คงไว้ตามร่างเดิม

นายกมล บันไคเพชร นายไพจิต ศรีวรขาน และนายนิรมิต สุจารี (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยตัดความในมาตรา ๓๑ ออกทั้งมาตรา

นายสุวโรช พะลัง (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไข ความในมาตรา ๓๑ วรรคท้าย เป็นดังนี้

“ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ประจำจังหวัดตรวจพิสูจน์แล้วเห็นว่าผู้ร้องขอไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิ ให้ยกคำร้องนั้น และให้ รายงานให้คณะกรรมการทราบ”

นายนิยม วรปัญญา ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๓๑ วรรคท้าย เป็นดังนี้

“ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ประจำจังหวัดตรวจพิสูจน์แล้วเห็นว่าผู้ร้องขอไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิ ให้ยกคำร้องนั้น และให้ รายงานให้คณะกรรมการทราบ”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

หมวดที่ ๓ บทกำหนดโทษ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๓

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายนคร มาฉิม (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขความ  
ในมาตรา ๓๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๓ ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยผู้ใดจำหน่ายโอน หรือมีการครอบครองที่ดินเพิ่มเติม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซื้อหรือรับโอนที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยต่อจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่สิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

## ๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เริ่มตั้งแต่ชี้แจงพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วและพิจารณาเห็นว่าควรเสนอเป็นข้อสังเกตไว้ทำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดสมควรที่จะมีการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยต้องดำเนินการลงโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้อย่างเคร่งครัดด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพ



LIRT

๕. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามร่างเดิมและ  
ข้อสังเกตของคณะกรรมการ มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว



(นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล  
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

พ.ศ. ....

**หลักการ**

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

**เหตุผล**

โดยที่ในปัจจุบันการบริหารจัดการที่ดินของรัฐยังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ โดยการจำแนกพื้นที่และกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามสภาพของที่ดิน การรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน รวมทั้งการอนุญาตให้ประชาชนสามารถเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินซึ่งได้มีการจำแนกและกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวแล้วได้ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนแล้ว ยังเป็นการรักษาสมดุลระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ทำกินและพื้นที่อยู่อาศัย และเป็นการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้



มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินของรัฐที่ได้มีการสงวนหรือหวงห้ามไว้ตามกฎหมายหรือเป็นที่สงวนหรือหวงห้ามโดยสภาพการใช้เพื่อประโยชน์ของรัฐ

“การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ” หมายความว่า การนำที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐมาจำแนก เพื่อประโยชน์ในการใช้ที่ดิน การรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน หรือการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยรัฐควบคุมการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

“การจำแนกประเภทที่ดิน” หมายความว่า การแบ่งเขตพื้นที่ที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินและการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความสมดุลทางธรรมชาติ

“ที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้มีการสงวนหวงห้ามเพื่อประโยชน์ของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ



LIRT

(๒/๑) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็น  
กรรมการ

(๓) กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมที่ดิน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงเป็นที่ประจักษ์ในด้านที่ดิน การบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ในการ บริหารจัดการที่ดินของรัฐ เป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทน ตำแหน่งว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่โดยเร็วที่สุดซึ่งในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้ง อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ วาระสอง

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่ง เมื่อ



LIRT

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาทนายพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงงานและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงงานและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้ว ให้คณะกรรมการรับไปดำเนินการ โดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ
- (๓) กำหนดให้มีการจำแนกประเภทที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐและจัดทำแนวเขตที่ดินให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ
- (๔) กำหนดแผนปฏิบัติการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามโครงงานและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ
- (๕) ประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อใช้ในการพิสูจน์สิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน



LIART

(๘) พิจารณานุมัติแผนงานหรือโครงการในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายเสนอนายกรัฐมนตรี

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนแบบสัญญาเช่าที่จะทำกับผู้ที่มิสิทธิจะได้รับที่ดิน

(๑๐) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๑) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๒) ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาและมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ

(๑๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๐ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ธารักษ์พื้นที่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน



LIRT

(๑) ผู้แทนผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเลือกตั้งโดยส่วนท้องถิ่น  
 (๒) ผู้แทนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น  
 รูปแบบพิเศษ จำนวนหนึ่งคน ผู้แทนผู้บริหารเทศบาล จำนวนหนึ่งคน และผู้แทนผู้บริหารองค์การ  
 บริหารส่วนตำบล จำนวนหนึ่งคน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งในจำนวนนี้  
 อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผู้แทนกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ดิน ผู้แทน  
 เกษตรกร ผู้แทนชุมชน และผู้แทนองค์กรภาคประชาชนที่มีกิจกรรมและผลงานด้านการจัดการ  
 ที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้แทนเจ้าของหรือผู้ถือครองที่ดิน

ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการ  
 บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ ได้ตามความจำเป็น  
 การคัดเลือกผู้แทนผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๓) และกรรมการ  
 ผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำ  
 จังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐให้เป็นไปตามนโยบาย  
 และยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๒) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของ  
 รัฐทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๓) ดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดิน  
 สงวนหวงห้ามของรัฐ และเสนองบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๔) พิสูจน์สิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อเสนอต่อ  
 คณะกรรมการในการพิจารณาให้สิทธิในที่ดินแก่ประชาชนผู้มีสิทธิหรือให้ใช้ประโยชน์เป็นที่ดิน  
 ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยแก่ประชาชน

(๕) กำกับ ดูแล และติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามนโยบายและ  
 ยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ รวมทั้งเป็นไป  
 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย

(๖) ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น  
 เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่สงวนหวงห้าม  
 ของรัฐ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย



LIRT

มาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด โดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ กับให้มีอำนาจหน้าที่ในการประสานนโยบายการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหา และมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมาย กฎ คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

## หมวด ๒

### การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

#### ส่วนที่ ๑

#### การจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามโดยรัฐ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่ดินของรัฐหรือคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการสำรวจและจัดทำแนวเขตที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ โดยให้มีรายละเอียดในการจำแนกประเภทที่ดินให้เป็นที่ชัดเจน ลักษณะการใช้ประโยชน์ของรัฐและการใช้ประโยชน์ของประชาชนในที่ดินนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด



LIRT

มาตรา ๑๗ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้ว ให้จำแนกประเภทที่ดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามต่อไป หรือเป็นที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้มีการใช้หรือไม่สามารถใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามอีกต่อไป และไม่ใช้ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการอาจพิจารณาดำเนินการในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งตามข้อมูลที่ได้รับหรือตามที่เห็นเหมาะสมก่อนได้

มาตรา ๑๘ เมื่อคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐและได้จำแนกประเภทที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามต่อไป หรือเป็นที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ให้ที่ดินประเภทนี้เป็นที่ดินที่จำเป็นต้องมีการสงวนหวงห้ามไว้ และห้ามคณะกรรมการนำมาดำเนินการให้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิแก่บุคคลใด เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะ

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้มีการใช้หรือไม่สามารถใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามอีกต่อไป และไม่ใช้ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ที่ดินที่คณะกรรมการประกาศให้เป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๑๘ (๒) ใต้นั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ทางราชการได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่สงวนหวงห้ามแล้ว และปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นที่ดินซึ่งมิได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามนั้น หรือไม่มีสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ตามที่สงวนหวงห้ามแล้ว และ



LIRT

(๒) ที่ดินนั้นได้มีประชาชนครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๐ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดให้ที่ดินตามมาตรา ๑๘ (๒) ในพื้นที่ใดเป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ให้คณะกรรมการจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

การจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบนั้น ให้คณะกรรมการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ที่ดินที่สมควรเพิกถอนการสงวนหวงห้าม และนำไปจัดสรรสิทธิให้แก่ประชาชนที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่อง และการให้สิทธิในที่ดิน

(๒) ที่ดินที่ควรให้คงการสงวนหวงห้ามไว้ แต่ให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามเงื่อนไขที่กำหนด

(๓) แผนการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่พื้นที่ดินตามมาตรา ๑๘ (๒) เป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ห้ามมิให้นำไปจัดสรรสิทธิให้แก่ประชาชน ห้ามมิให้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิในที่ดิน เว้นแต่เป็นผู้ที่มีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองที่ดินก่อนกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐในพื้นที่ใดแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดให้ที่ดินตามบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามในที่ดินบริเวณใด ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่เพิกถอนการสงวนหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และเมื่อมีคำสั่งพิทักษ์สิทธิสงวนหวงห้ามแล้ว ให้ที่ดินนั้นเป็นที่ดินที่นำมาจัดสรรสิทธิให้แก่

ประชาชนที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรืออยู่อาศัยโดยต่อเมืองสงวนหวงห้ามที่ลี้ภัยและ  
วิธีที่กระทำการที่กระทำต่อ เพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิในที่ดิน

สำหรับที่ดินที่มีได้เพ็ดล่อนควรวินให้สงวนหวงห้าม แต่เป็นที่ดินที่ไว้และ  
คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้สิทธิให้นำไปจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย  
อาศัย ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่สมควรให้สิทธิแก่ประชาชนในกรณีใช้ประโยชน์  
ที่ดินนั้น โดยสงวนไว้ปฏิบัติกรรมสิทธิ์ที่ได้ ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข  
ในการจัดที่ดิน เพื่อให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดนำไป  
ดำเนินการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดตาม  
วรรคสาม ให้คำนึงถึงมาตรฐานการจัดที่ดินตามกฎหมายอื่น และคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิได้รับ  
ที่ดิน เพื่อให้ผู้ที่สมควรได้รับการช่วยเหลือ ได้รับที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัยตามความจำเป็นแก่การ  
ครองชีพ

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำ  
จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในดำเนินการพิสูจน์สิทธิของบุคคลที่สงวนได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับสิทธิใช้  
ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐผู้ใดนี้ ในที่ดินของผู้ที่ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินของ  
รัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สิทธิสงวนหวงห้ามนี้ให้เป็นไปโดยหลักเกณฑ์และ  
วิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีเพื่อให้กรรมสิทธิ์แก่บุคคลใดให้เป็นไปโดย  
สภาพข้อเท็จจริงของครอบครองหรือทำประโยชน์ต่อเมืองสงวนหวงห้าม แต่ที่สำหรับพิสูจน์สิทธิเพื่อให้  
ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยไม่มีกรรมสิทธิ์ บุคคลที่สงวนได้รับสิทธิสงวนหวงห้ามมีลักษณะ  
ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) บรรลุนิติภาวะ
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์  
ในที่ดินหรืออยู่อาศัยโดยต่อเมืองสงวนหวงห้าม และไม่มีลักษณะเป็นผู้แสวงหาประโยชน์เพื่อครอบครองที่ดินโดย  
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) เป็นผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินแต่ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ
- (๕) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด



การดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด อาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

มาตรา ๒๓ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการของคณะกรรมการ

(๒) เข้าไปในที่ดินเพื่อตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการพิสูจน์สิทธิในการครอบครองหรือทำประโยชน์ที่ดินและให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ในที่ดินนั้นมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น ในกรณี บุคคลดังกล่าวต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

(๓) เข้าไปในที่ดินซึ่งได้จัดเป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ที่นำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย เพื่อตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของผู้ได้รับสิทธิให้ใช้เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้บุคคลนั้นครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินได้ต่อไป

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดรายงานผลการพิสูจน์สิทธิให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติการได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทั้งนี้ ตามจำนวนเนื้อที่ดินและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่เป็นการพิจารณาการครอบครองที่ดินในลักษณะเป็นชุมชน คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดเป็นผู้อนุมัติแทนได้



มาตรา ๒๖ บุคคลใดได้รับการพิจารณาให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้มีการประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ หากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการสั่งให้บุคคลนั้นออกไปจากที่ดินนั้นได้ และนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้บุคคลนั้นขาดสิทธิอันจะพึงได้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใดแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีที่ดินอยู่ในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐไม่ได้แจ้งจำนวนเนื้อที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการครอบครองและการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

มาตรา ๒๘ ผู้ใดไม่มีสิทธิในทรัพย์สินซึ่งได้เข้าไปถือครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินภายในเขตที่ดินที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรื้อถอน ขนย้ายสิ่งปลูกสร้างและสิ่งอื่นออกจากพื้นที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ

หากไม่ปฏิบัติตามการภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นออกจากพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐได้โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าชดเชยใดเสียหายอย่างใดมิได้และต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจำหน่ายโอน หรือก่อภาระผูกพัน หรือมีการครอบครองที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพิ่มเติม

ในกรณีที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินตามวรรคหนึ่งตายและทายาทประสงค์จะเป็นผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสืบสิทธิต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด



LIRT

## ส่วนที่ ๒

## การร้องขอเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

มาตรา ๓๐ ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการยังมีได้มีประกาศกำหนดเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนเป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๒๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอาจร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดว่า ได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทวงสงวนหวงห้ามได้มีที่รประเทศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้าม เพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ได้การเป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐได้

เมื่อได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาโดยต้องตรวจพิสูจน์สิทธิให้เป็นที่ปรากฏ โดยชัดแจ้งว่า ผู้นั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทวงสงวนหวงห้ามได้มีที่รประเทศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาแล้วปรากฏโดยชัดแจ้งว่าผู้นั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทวงสงวนหวงห้ามได้มีที่รประเทศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามการเป็นที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นได้ต่อไป

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าที่ดินของรัฐที่มีการสงวนหวงห้ามบริเวณใดมิได้มีการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้าม หรือมีสภาพเปลี่ยนไปเป็นชุมชนแล้ว และคณะกรรมการยังมีได้ประกาศกำหนดเป็นเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๒๑ ผู้ครอบครองที่ดินอาจร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินได้

เมื่อได้รับการร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาตรวจพิสูจน์ให้เป็นที่ปรากฏ โดยชัดแจ้งตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นที่ดินซึ่งมิได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามหรือสภาพที่ดินเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สงวนหวงห้ามใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสงวนหวงห้าม

(๒) ที่ดินนั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยและเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

## (๓) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดรายงานผลการตรวจพิสูจน์ต่อคณะกรรมการเพื่ออนุมัติให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ภายใต้บังคับมาตรา ๓๐ การให้สิทธิใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยที่ยังมิได้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามจะจัดกรรมสิทธิ์ให้กับผู้ร้องขอมิได้

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดตรวจพิสูจน์แล้วเห็นว่าผู้ร้องขอไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิ ให้ยกคำร้องนั้น

## หมวด ๓

## บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓ ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ผู้ใดจำหน่ายจ่ายโอน หรือมีการครอบครองที่ดินเพิ่มเติม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซื้อหรือรับโอนที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยต่อจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....  
นายกรัฐมนตรี